

Första läsningen: **1 Kung 19:4-8** (*Maten gav honom kraft att gå ända till Guds berg*)

Gud överraskar den förföljde, besvikne profeten Elia med en oväntad måltid som ger honom mirakulös kraft att orka gå 40 dagar nonstop till berget Sinai (= Horeb). Jesus är Guds nya överraskning som själv vill vara vår föda. Men han möts av otro.

Andra läsningen: **Ef 4:30 – 5:2** (*Lev i kärlek, så som Kristus har älskat oss*)

Man borde stoppa alla som är på väg ut ifrån kyrkan och precis har tagit emot Jesus som *offergåva* (v. 2) i eukaristin och be dem läsa orden i denna läsning. Från detta ögonblick kan du inte vara samma människa som innan! Nu gäller **imitatio Dei**, att vilja likna Gud (jfr Matt 5:43-48), annars har du missat *Guds besök* (Luk 19:44).

Evangelium: **Joh 6:41-51** (*Jag är det levande brödet, som har kommit ner från himlen*)

De som här kallas för "judar" misstar sig redan i första frågan, för Jesus är egentligen inte "Josefs son" utan redan vid sin konception *från himlen* (v.41; jfr Matt 1:18; Luk 1:34-35). I Mark 6:3 talar motståndarna i Jesu hemstad Nasaret mer försiktigt om honom som "Marias son" (de visste tydligen att "det där med Josef är osäkert"). *Judarna förargade sig* (v. 41) – det behöver man inte vara jude för, ty skepsisen mot Jesu ord om eukaristin möter vi lika ofta hos många andra. Och Jesus och författaren Johannes var judar själva. De "judar" som här spelar rollen som världslighetens röster står för **alla som saknar äkta andlig hunger i hjärtat efter Gud** och därför inte berörs av Jesu ord. De har redan allt, tycker de. De är "mätta".

V. 44: *Ingen kan komma till mig utan att Fadern som har sänt mig drar honom*. Det som beskrivs här är *Guds nåd*: vi ska inte ge oss in i spekulationer om vilka som blir frälsta och vilka inte (eller den s.k. läran om "företbestämmelse", predestination, som kyrkan avvisar, jfr *Katolska kyrkans katekes*, nr 1037; 1058; 2 Pet 3:9).

V. 45: *Alla skall bli Guds lärjungar*: Jesus tänker väl här på en blandning av profeticitat (t.ex. Jes 54:13; Jer 31:33). Här menas inte att "alla blir frälsta" utan att de som lyssnar till Jesus därmed också är lärjungar till Gud (jfr Joh 12:44). Tron blir till som en "attraktion" som utgår från Gud – han tvingar sig inte på någon – och *den som tror har evigt liv* (v.47). Jesus betonar tron som **gåva**, känner vi att vi inte har denna gåva kan vi be Gud om den. Guds erbjudande i Jesus bevisas inte på annat sätt än genom att Jesus presenterar det. Så blir allt till en fråga om hur vi förhåller oss till honom som person. Är han den han säger att han är, ja, då är det bara att lämna allt och följa honom. Ett "yttre bevis" i form av mirakel skulle inte hjälpa någon här. Den som inte vill tro kan bortförklara allt. Trons innersta själsmotiv är alltid dolt och obegripligt, en helig hungerimpuls som Gud planterar i oss för att Jesus ska möta och mätta den.

MÅNDAGEN 9 augusti:

S:TA TERESIA BENEDICTA AV KORSET, jungfru och martyrs, Europas skyddspatron, fest

Biskop Anders skrev en bok om henne 1983. Den helige påven Johannes Paulus II helgonförklarade henne 1998 och gjorde henne till skyddshelgon – ”skyddspatron” – för hela Europa. Hennes dag firas som en fest i kyrkan i vår världsdel. Den heliga TERESIA BENEDICTA AV KORSET (Edith Stein) var judinna och filosof på hög nivå när hon genom att läsa den heliga Teresa av Avilas texter fann den kristna tron. Hon tog emot dopet till sin familjs förfäran och blev senare karmelitnunna. Nazisterna drev henne och hennes syster Rosa ur klostret. 7 augusti 1942 fördes de till gaskamrarna i Auschwitz. Där försvinner alla spår av kvinnan som gav upp allt för att leva med honom som är *vägen, sanningen och livet* (Joh 14:6).

Dagens första läsning (Hos 2:14, 15cd, 19-20) är hämtad ur Guds kärleksförklaring till sitt folk Israel, sin ”hustru”, som han vill förbarma sig över och rädda – den *brudmystik* som den karmelitiska andligheten är så förtrogen med. Evangeliet (Matt 25:1-13) – om de förståndiga jungfrurna som väntar med sina facklor på att brudgummen ska komma till sitt bröllop – har också bröllopostema. Kyrkan har velat smycka den heliga martyrens dag, hon som fick följa Herren till det yttersta – som judinna och som gudsvigd nunna – med dessa löftesrika ord som pekar mot himlen. Men en allvarlig uppmaning till oss alla är också med: Se upp! Martyriet kan även drabba oss: *Ni vet inte när dagen och timmen är inne* (v.13). Vi ska förbereda oss på allt. Med bön.

Särskilda läsningar denna dag: Hos 2:14, 15cd, 19-20 (i några biblar = 2:16, 17cd, 21-22) samt Matt 25:1-13

TISDAGEN 10 augusti:

S:T LAURENTIUS, DIAKON OCH MARTYR, fest

När en romersk kejsare på 200-talet ville konfiskera kyrkans pengar gav den helige diakonen LAURENTIUS dem snabbt till fattiga. Sedan tog han en stor skara med sig till kejsaren och sa: ”Dessa fattiga är kyrkans skatt.” För detta straffades han genom att rostatas på ett glödande halster. Efter ett tag där sa han: ”Nu är det genomstekt på ena sidan. Vänd mig och ät.” Medeltiden – med sitt sinne för barsk humor – gjorde den tappre diakonen till kockarnas helgon. Idag är det hans fest och namnsdag för alla som heter Lars, Lasse eller Lorens.

Festdagens första läsning (2 Kor 9:6-10) ger oss Paulus uppmaning till givmildhet i samband med den insamling han anordnade till förmån för de fattiga kristna i Jerusalem. Paulus citat från Ps 112:9 (v. 9) är som en direkt beskrivning av den helige Laurentius.

Evangeliet (Joh 12:24-26) – om vetekornet som måste ”dö” för att kunna växa och bära frukt – påminner oss om att ett liv i Kristi efterföljd – så som Laurentius praktiserade det – kan kosta något. Trösten mitt i lidandena för Kristi skull är att vi just då är honom närmare än någonsin (v. 26).

Särskilda läsningar på denna dag: 2 Kor 9:6-10 samt Joh 12:24-26

ONSDAGEN I 19 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **5 Mos 34:1-12** (Mose dog i Moabs land, som Herren hade sagt)

Ingen i Gamla testamentet kan jämföras med Mose. Vid hans död får han se det utlovade landet som han kämpat för, efter sin död ska han träda in i det himmelska riket som det symboliserar. Ur detta trädde han fram på förklaringsberget tillsammans med Elia (Matt 17:1-8). Hans gärningar följer honom dit in. Moses försvunna grav lägger slutsatsen nära att han upptogs kroppsligen till himlen. Så tänkte många.

Evangelium: **Matt 18:15-20** (Om han lyssnar på dig, har du vunnit tillbaka din broder)

Jesus gav anvisningar om hur kyrkans inre liv skulle se ut. De kunde omöjligt alla få plats i Nya testamentet. Så kan t.ex. Paulus nämna muntliga läror vid sidan om de skrivna (2 Thess 2:15). Vi katoliker talar om Traditionen. Att vara katolsk kristen är att lita på att Kristus lät kyrkan utveckla de former den skulle ha (med de olika ämbetena, biskop, präst, diakon, de sju sakramenten). Principen att bara det som uttryckligen är nedskrivet i Bibeln ska räknas (sola scriptura) letar man förgäves efter i Bibeln.

Några av Jesu anvisningar för lärjungarnas interna angelägenheter hamnade i evangelierna. Här i Matteus bok finns en metod för broderlig tillrättavisning (correctio fraterna) i tre steg. Vi hittar även spår av den i Gal 6:1, Tit 3:10 och Jak 5:19-20. Första steget slår vakt om den medkristnes goda rykte: kristna utbasunerar inte andras fel – du konfronterar direkt den som gjort orätt mot dig. Andra steget bygger på Moselagens krav på vittnen (5 Mos 19:15 – observera att Jesus i motsats till Mose räknar även den anklagande parten som vittne). Om detta inte hjälper – först då – ska steg tre aktiveras: kyrkans domstol (ordet som Bibel 2000 översätter med ”församling” i v. 17 är ekklesia, som betyder ”kyrkan” – liksom i Matt 16:18; jfr 18:18). Den som då vill ha rätt mot kyrkan ställer sig utanför den (i v. 17 menas en sorts själv-exkommunikation) och ska betraktas som tullindrivare och hedning. Hur gör man sedan? Jesus uppsökte tullindrivarna, och kyrkan förkunnade ivrigt bland hedningarna. Det måste betyda att vi ska bevara kontakten med dem som lämnat kyrkan, följa dem på deras väg. De behöver oss ju. Kanske mer än någonsin.

En tillrättavisning kan ges i otid... Men bättre tillrättavisa än gå med agg (Syr 20:1-2).

TORSDAGEN I 19 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: Jos 3:7-10a, 11, 13-17 (Hela Israel gick över floden på torr mark)

I kyrkans tabernakel finns Kristi närvaro, orörlig som när förbundsarken stod där på Jordans torra botten. Världens stormfloder kastar sig mot huset (jfr Matt 7:25) men hålls tillbaka. De kristtrognas passerar, föds, döps och leds till himlen på denna plats.

Evangelium: Matt 18:21 – 19:1 (Förlåt honom inte sju gånger utan sjuttiosju gånger)

Petrus som inte vill förlåta kan snabbt bli ett monster, en ny Lemek som hämnas alla kränkningar sjuttiosju gånger (v. 22; jfr 1 Mos 4:24). Petrus ska vara raka motsatsen till denne urfader, vill Jesus säga. Gud har nämligen förlåtit Petrus alla hans synder!

"Jag har mött Gud" – så säger många som har mött Guds kärlek – liksom tjänaren gör i dagens liknelse. Alla deras brott och fel ströks ut, och en ofantlig känsla av lättnad och glädje infann sig. Vilken lycka! Liknelsen andra del är svårare: det är inte många som säger: "Jag har mött Gud, han kallade mig för usling och övergav mig till bödelsdrängarnas tortyr" (v.32). Så vill vi inte uppfatta Gud, "Är detta verkligen Jesu kärleksfulle Fader?" frågar vi. Det är det. Guds kärlek omfattar också den stackars medmänniskan som jag överföll med min vrede – det är den poäng som Petrus här måste lära sig. Upprättelse och botgöring kan behövas! Jesus beskriver ett plågsamt, dock tidsbegränsat (v. 34), straff som väntar efter döden. Vi katoliker kallar det för skärselden (Katolska kyrkans katekes, nr 1030-1032). Bäst förstås det som en våg av ånger – en brinnande smärta när jag inser hur nådig Gud var mot mig och hur onådig jag själv var. Ingen fysisk tortyr på jorden kan jämföras med denna sönderslitande insikt som jag måste renas av (skärselden heter på latin purgatorium, reningsorten) innan jag kan ingå i paradiset. Vill du undvika att hamna i denna eld? Låt då Herren redan nu få kalla dig för "usling" och ta emot det! Välkomna "bödelsdrängarna", dvs. inse dina synder och gottgör dem.

Många fasar inför denna Gudsbild. De inser inte att Guds stränga blick vill rädda oss. Det är inte farligt att låta sig ställas mot vägen av Gud. Han är på vår sida och älskar oss ändå. Det vet vi.

Barmhärtig och nådig är Herren, sen till vrede och rik på kärlek (Ps 103:8).
--

FREDAGEN I 19 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Jos 24:1-13** (Jag förde era fäder ut ur Egypten)

Vi är dyrbara för Gud. Här radas Guds välgärningar mot Israel upp, naket och enkelt, men vem som helst av oss skulle kunna skriva en liknande livssummering. Att Gud inte bara lät många främmande folk (v. 12), utan även sin egen Son gå under för vår skull, har vi kristna fått gåvan att tro. Själen darrar av Gudsfruktan när den inser det. Den här gåvan vill den inte mista.

Evangelium: **Matt 19:3-12** (Från början var det inte så)

Gud har gjort det där med kärlekslivet svårt för oss människor (djuren har det enklare). Allt kompliceras av vår andlighet: vi har fri vilja, väljer dock ofta att bara se till egna behov, vi längtar efter kärlek, men kommunikationen kollapsar.

Från början var det inte så, säger Jesus (v. 8), och förbjuder skilsmässa rakt av. Med tanke på de övriga uttalanden om saken i Nya testamentet (t.ex. Mark 10:11-12; 1 Kor 7:10-11) så bör Matteusversionens ”undantag”, partners otukt (v.9; även Matt 5:32), maximalt tolkas som en anledning till separation, inte till upplösning av själva äktenskapsbandet (Katolska kyrkans katekes, nr 1649 – se dock det paulinska undantaget i 1 Kor 7:12-16). Ursprungligt (i judisk kontext) syftade Jesu ”undantag” dock möjligen på de äktenskap mellan alltför nära släktingar som förbjöds i 3 Mos kap. 18. Vi skulle kalla det för äktenskapshinder, omständigheter som gör att ett äktenskap inte kan ingås. Katolska kyrkan, som liksom sin Herre inte accepterar skilsmässa, identifierar på liknande sätt faktorer som kan göra att ett äktenskap ingåtts på ett ogiltigt sätt från början (omogenhet, påtryckningar, okunnighet, dålig förberedelse m.m.). När ett äktenskap brutit ihop kan kyrkans domstol ofta identifiera sådana brister och konstatera att ett verkligt kristet äktenskap från början aldrig kom till stånd. Parterna är då fria att gifta om sig i kyrkan. Det kan kännas som en befrielse.

Verserna 10-12 (om det självvalda celibatet för himlens skull) finns bara hos Matteus (levde han själv celibatärt, som Jesus och Paulus?). Att gifta sig var bland judar en religiös plikt. Jesu drastiska ord om ”könlösa” – dvs. kastrerade män, är lika krassa som självstymningsbilden i Matt 18:8-9. Det ska givetvis förstås andligt: Guds rike kan bli så viktigt för en människa att omvärldens förväntningar blir irrelevanta, om de står i vägen.

Förslag till fredagsoffer: be en timme för äktenskap i kris, för sådana du känner till!

LÖRDAGEN I 19 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Jos 24:14-29** (Utvälj er i dag vem ni vill tjäna)

Josuas predikan är mästertlig retorik. Han får alla med sig, en stor sten ställs upp som minne om folkets beslutsamhet att tjäna endast Gud. Men, tyvärr, medryckande tal och monumentala deklamationer garanterar inte troheten mot Gud. Som vi vet.

Evangelium: **Matt 19:13-15** (Hindra inte barnen från att komma till mig! Himmelriket tillhör sådana som de)

Jesus är den ende av antikens många lärare och filosofer som ger barnen en framträdande plats. Lärjungarna är förbluffade. Hur kan småbarn kvalificera sig för Gudsriket, fast de varken vet något om Guds lag eller kan uppvisa några goda gärningar eller ens be böner? De små är maktlösa, kan inget, fattar inget. Vad betyder det att himmelriket tillhör dem – är de verkligen förebilder för alla andra?

Små barns mottaglighet för intryck och prägling visar hur vår relation till Gud borde vara. All det vi har, vet och kan, allt vi gör och bygger upp kring oss, fysiskt och mentalt, kan hindra oss från att ta emot Guds gåvor. ”Räck fram dina händer”, säger Gud, ”så ska jag ge dig allt”. Men det gör vi inte, vi bär på så mycket vi inte vill släppa, inte minst vår stolta självbild – illusionen att inte behöva någon utan kunna klara allt själv. Vi hindrar Gud från att nå fram till livsnerven i oss – att bli vår Fader. Ändå finns hans Ande inom oss, den ropar ”Abba! Fader” (Rom 8:15). Längtan finns.

Så vitt vi vet uppkom det aldrig några äkta konflikter i fornkyrkan om barndopet. Med störste självklarhet döptes barn snabbt efter födelsen. Med rätta! Barnens tomma händer och hjälplöshet kvalificerar dem fullständigt – mer än vuxna.

Har ni aldrig läst orden: Barns och spädbarns rop har du gjort till en lovsång åt dig (Matt 21:16)?

Om aftonen:

JUNGFURU MARIAS UPPTAGNING TILL HIMLEN, högtid

Katolska kyrkan kan inte tvivla på att Kristus, som själv uppstod och uppfor till himlen, också gav sin moder del av himlen, hon som skyddade och gav honom livet (Katolska kyrkans katekes, nr 966; 974). Maria går före alla lärjungar på många sätt: hon var den som först förstod vem Jesus var, genom Gabriels (Luk 1:30–38), Elisabets (Luk 1:42–45) och Symeons (Luk 2:25–35) ord; den som var först och fysiskt närmast honom – genom sin graviditet; den som först hörde Guds Sons späda röst och älskade honom; den som var med under alla åren, från bebådelsen till korset och pingsten, från början till slutet. Vilken annan människa skulle kunna vara den som först följde honom till paradiset – helt och hållet, med kropp och själ? När skulle det ske, om inte vid hennes livs slut? Kan någon föreställa sig att Jesus skulle låta hennes kropp, som han själv hade antagit kött av, gå förgängelsen till mötes när hans egen kropp fick fara upp till himmelen?

Finns det bibliska belägg för Marias upptagning? I alla fall tillräckligt för att inte avvisa tanken. Paulus räknar med en möjlig fysisk upptagning redan innan sin död (1 Thess 4:14–18). Gamla testamentet berättar om kroppsliga upptaganden av heliga män som Henok (1 Mos 5:24) och Elia (2 Kung kap. 2) – att dessa skulle tas upp, men inte Maria, är otänkbart: ingen annan har gjort något som kan jämföras med vad hon gjorde, hon som var utan synd. Marias väg till himlen bekräftar Bibelns löften om vad det kristna hoppet

handlar om för oss alla: Paulus skriver att Gud skall förvandla den kropp vi har i vår ringhet så att den blir lik den kropp han har i sin härlighet (Fil 3:21). Så är hon vår syster i frälsningen – redan där vi är ämnade att komma. Dogmen om Marias upptagning till Guds härlighet är en nödvändig trossanning, inte uttryckligen omnämnd i Bibeln men helt i Bibelns anda, inte förmedlat av ögonvittnen men bejakad av kyrkans läroämbete, som har löftet om Andens upplysning om sanningen (Joh 16:13).

Kyrkan förser denna högtid med en extra mässa kvällen innan (vigiliemässan). Första läsningen i den (1 Krön 15:3-4, 15-16; 16:1-2) påminner oss om förbundsarken som David lät bära upp till tältet på den plats i Jerusalem som han hade reserverat för det kommande templet. Scenen pekar fram emot Maria som fick bära Guds nya förbund, Jesus, i sitt sköte, ja, hon är det nya tältet. Andra läsningen illustrerar med Paulus ord Marias förvandling från förgänglighet till oförgänglighet, den som även vi ska ”iklädas” (jfr 1 Kor 15:54) – dock först på vår uppståndelses dag i framtiden. Evangeliet ger oss dialogen i Luk 11:27-28, där Maria prisas salig för sitt moderskap (människor förstår redan att det är något helt speciellt med henne), och Jesu svar, när han utvidgar saligprisningen till att omfatta alla dem som tror på Guds ord och tar vara på det (d.v.s. det som Maria gör före någon annan, se Luk 1:45; 2:19, 51).

Mässan på dagen lyfter vår blick till Johannes himmelsvision där Herrens moder är smyckad med alla himlaljus och räddas från draken – djävulen – som vill anfälla henne och hennes barn (Upp 11:19a, 12:1-6a, 10ab). Maria får hjälp att fly – också en bild av hennes upptagning. Andra läsningen (1 Kor 15:20-27a) tar vara på Paulus ord om att uppståndelsen först ska ges till dem som tillhör Kristus – vi vet att ingen stod närmare honom än Maria. Även om Paulus här tänker på händelser vid Kristi återkomst, så antyds en prioritet i uppståndelsesordningen, som Herrens moder har en särskilt plats i – hon som var kroppsligen ett med honom vid hans människoblivande. Så kunde ju också Elisabet, uppfylld av den helige Ande, säga: Välsignad är du mer än andra kvinnor (Luk 1:42). Slutligen smyckar kyrkan dagen med evangelieläsningen, där Marias lovsång, Magnificat, ingår. Vi märker där att Maria själv anade sin eviga bestämmelse i förväg. Hon sade: Från denna stund skall alla släkten prisa mig salig (Luk 1:48).

Högtidsdagen idag var under vår katolska medeltid en stor, arbetsledig helgdag, ”Dyra Vårfrudag”, liksom den också i vår tid i många länder är en högtid med stora och festliga processioner, fyrverkeri och festivaler. Det är ett MÅSTE att gå i mässan idag!

Kyrkans bön denna dag:

Allsmäktige, evige Gud, till himlens härlighet har du upphöjt din Sons moder, den alltid rena jungfrun Maria, med kropp och själ. Lär oss att lyfta blicken upp till denna härlighet, och låt oss en gång dela den med henne.

Särskilda läsningar på denna dag:

Vigiliemässan (kvällen innan): 1 Krön 15:3-4, 15-16; 16:1-2; 1 Kor 15:54-57 samt Luk 11:27-28